

Ocenjevanje lastnosti zunanosti pri lisasti pasmi

Evropski sistem linearnega ocenjevanja lisaste pasme
– FleckScore

Jože Smolinger

Tomaž Perpar

Urban Vodopivec

Peter Podgoršek

Kazalo vsebine

1.	Ocenjevanje lastnosti zunanosti pri lisasti pasmi	9
1.1	Linearna ocena telesnih lastnosti pri lisasti pasmi	10
1.2	Seznam opazovanih linearnih lastnosti, napak in k njim pripadajočih okrajšav iz aplikacije Rindroid	12
2.	Okvir	15
2.1	Omišičenost (Omiš.)	17
2.2	Nagib križa (Nagib kr.)	18
3.	Lastnosti nog	19
3.1	Skočni sklep (Kot sk. skl.)	20
3.2	Izraženost skočnega sklepa (Izr. sk. skl.)	21
3.3	Bicljji	21
3.4	Parklji	22
4.	Lastnosti vimena	23
4.1	Pripetost vimena spredaj (Pripetost)	24
4.2	Dolžina vimena spredaj (Dolž. v. spr.)	25
4.3	Dolžina vimena zadaj (Dolž. v. zad.)	26
4.4	<i>Centralna vez (C. Vez.)</i>	28
4.5	Globina vimena (Glob. vim.)	29
4.6	Dolžina seskov (Dolž. sesk.)	30
4.7	Debelina seskov (Deb. sesk.)	31

4.8 Namestitev prednjih seskov (Nam. spr. s.)	32
4.9 Namestitev zadnjih seskov	33
4.10 Položaj zadnjih seskov (P. zad. s.)	33
4.11 Čistost vimena (Čistost vimena)	33
5. Opis barve	34
5.1 Barva glave	34
5.2 Barva trupa (B. plašča)	34
5.3 Lise	35
6. Mirnost med molžo (Mirnost med molžo)	35
7. Lista pomanjkljivosti (napak)	35
8. Praktični primeri ocen	37
9. Povzetek ocenjevanja po sistemu FleckScore	41
10. Vodnik po mobilni aplikaciji Rindroid	42
10.1 Priprava excelove datoteke s seznamom živali za ocenitev	42
10.2 Namestitev aplikacije in uvoz excelove razpredelnice živali	43

Kazalo preglednic

Tabela 1: Genetske korelacije nekaterih lastnosti z dolgoživostjo pri lisasti pasmi	10
Tabela 2: Seznam opazovanih linearnih lastnosti, napak in k njim pripadajočih okrajšav iz aplikacije Rindroid	12
Tabela 3: Opisi posameznih lastnosti in optimalne vrednosti glede na rejski cilj	14
Tabela 4: Klasifikacija krav glede na skupno oceno za okvir	16
Tabela 5: Posamezne meritve okvirja	16
Tabela 6: Točkovanje omišičenosti stegna v primerjavi s klasifikacijo EUROP in ocenjevanja na skali od 1 do 9	18
Tabela 7: Pri oceni nagiba križa si lahko pomagamo z meritvami razlike med sedno in kolčno grčo.....	19
Tabela 8: Pri ocenjevanju višine parklja si lahko pomagamo z merjenjem.....	22
Tabela 9: Lastnosti, ki vplivajo na izračun skupne ocene za lastnosti vimena.....	24
Tabela 10: Napake vimena, ki vplivajo na skupno oceno vimena	24
Tabela 11: Pri oceni dolžine vimena spredaj si lahko pomagamo z meritvami od pripetosti vimena v trebušno steno do prečnega razcepa vimena	26
Tabela 12: Pri oceni dolžine vimena zadaj si lahko pomagamo z meritvami... ..	27
Tabela 13: Izraženost centralne vezi ocenjujemo na osnovi njene globine in višine.....	28
Tabela 14: Pri oceni globine vimena si lahko pomagamo z meritvami... ..	30
Tabela 15: Ocenjujemo dolžino prednjih seskov, pri tem si pomagamo z meritvami	31

Tabela 16: Pri oceni debeline seskov si lahko pomagamo z meritvijo debeline prednjega seska.....	32
Tabela 17: Ocene za čistost vimena opisujejo prisotnost in razvitost dodatnih seskov	34
Tabela 18: Barva glave	34
Tabela 19: Barva telesa	34
Tabela 20: Lise.....	35
Tabela 21: Obnašanje med molžo je za rejce zelo pomembna lastnost.....	35
Tabela 22: Seznam opazovanih linearnih lastnosti, napak in k njim pripadajočih okrajšav iz aplikacije Rindroid	51

Kazalo slik

Slika 1: Telesne lastnosti pri lisasti pasmi	10
Slika 3: Pri ocenjevanju omišičenosti ocenjujemo omišičenost stegna.....	17
Slika 4: Prikaz različnih ocen omišičenosti glede na EUROP klasifikacijo	17
Slika 5: Nagib križa se ocenjuje z ocenami... ..	18
Slika 6: Lastnosti nog.....	19
Slika 7: Kot skočnega sklepa... ..	20
Slika 8: Izraženost skočnega sklepa... ..	21
Slika 9: Biclji... ..	21
Slika 10: Višino parklja ocenjujemo... ..	22
Slika 11: Ocenjevanje lastnosti vimena.....	23
Slika 12: Pripetost vimena spredaj... ..	25
Slika 13: Ocena dolžine prednjega dela vimena... ..	25
Slika 14: Optimalna ocena dolžine zadnjega dela vimena... ..	26
Slika 15: Ocena dolžina vimena zadaj... ..	27
Slika 16: Pri ocenjevanju centralne vezi je njena globina... ..	29
Slika 17: Pri ocenjevanju globine vimena ocenjujemo... ..	29
Slika 18: Merimo dolžine sprednjih seskov... ..	30
Slika 19: Ocenjujemo oziroma merimo debelino prednjih seskov... ..	31
Slika 20: Namestitev prednjih seskov glede na četrto vimena... ..	32
Slika 21: Namestitev zadnjih seskov glede na četrto vimena... ..	33
Slika 22: Napake okvirja	36
Slika 23: Napake nog.....	36
Slika 24: Napake vimena	37
Slika 25: Ohlapno pleče (-2)	37
Slika 26: Razprti parklji (-2)	38
Slika 27: Edem vimena (-1).....	38
Slika 28: Stopničasto vime (-1).....	39
Slika 29: Lijakasti seski (-1).....	39
Slika 30: Nagib prednjih seskov navzven (-2) in naprej... ..	40

Slika 31: Priprava excelove razpredelnice živali.....	42
Slika 32: Različice formatov seznama izpisanih živali	43
Slika 33: Prva prikazna stran v aplikaciji.....	44
Slika 34: Določitev mesta dostopa do podatkov - ADMIN.....	44
Slika 35:Uvoz excelove preglednice	46
Slika 36:Potrditev uspešnega uvoza.....	46
Slika 37: Ročni vnos živali na seznam za ocenjevanje.....	47
Slika 38: Opazovane lastnosti prve ocenjevalne strani... ..	48
Slika 39: Opazovane lastnosti druge ocenjevalne strani... ..	49
Slika 40: Opazovane lastnosti tretje ocenjevalne strani... ..	49
Slika 41: Opazovane lastnosti četrte ocenjevalne strani... ..	50
Slika 42: Opazovane lastnosti pete ocenjevalne strani... ..	50

Ocenjevanje se usklajuje v okviru delovne skupine za ocenjevanje pri evropski zvezi rejcev lisaste pasme – EVF (*Europäische Vereinigung der Fleckviehzüchter/European Simmental-Fleckvieh Federation*) Workgroup exterior

Povzeto po: <https://www.fleckscore.com/>

Pripravili:

Jože Smolinger, mag. kmet., KGZS Zavod Ptuj

Tomaž Perpar, univ. dipl. inž. zoot., Kmetijski inštitut Slovenije

Urban Vodopivec, mag. zoot., Kmetijski inštitut Slovenije

Peter Podgoršek, univ. dipl. inž. zoot., Kmetijski inštitut Slovenije

Izdala: ZDRGLPS – *Zveza društev rejcev govedi lisaste pasme Slovenije*

Pripravljeno v letu 2022

1. Ocenjevanje lastnosti zunanosti pri lisasti pasmi

Lastnosti zunanosti ocenjujemo po evropskem sistemu linearnega ocenjevanja – FleckScore (<https://www.fleckscore.com/>). Sistem ocenjevanja zagotavlja primerljive rezultate ne glede na območje reje in ocenjevalca in upošteva razvoj krav pri ocenjevanju v različnih laktacijah. Sistem FleckScore podpira aplikacija, delujoča na različnih elektronskih medijih, med drugim tudi na telefonu. Aplikacija predlaga skupne ocene glavnih sklopov lastnosti glede na posamezne ocene lastnosti, morebitne napake pri živali in zaporedno laktacijo.

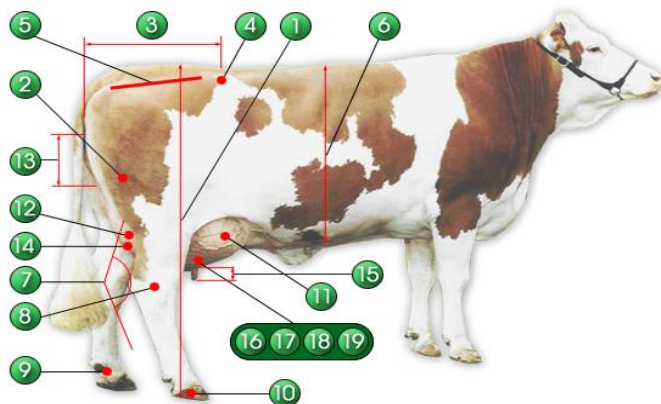
Glavne sklope lastnosti: okvir, omišičenost, lastnosti nog in lastnosti vimena ocenimo v 100 točkovnem sistemu. Posamezne lastnosti merimo in ocenjujemo s pomočjo linearnega opisovanja z ocenami od 1 do 9 (Tabela 2). V ocenjevanje so zajete tudi napake pri živalih (Slika 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31). Za izračun predlaganih ocen se prispevki posameznih lastnosti preračunajo glede na njihov vpliv na življenjsko dobo. Predlagano oceno za lastnosti nog in vimena lahko ocenjevalec popravi za +/- 3 točke.

Za posamezen sklop povprečna ocena v populaciji ustreza 80 točkam, ne glede na zaporedno laktacijo, z razponom 68-93 točk na lestvici za prvesnice in dvigom največjega števila točk za krave z več teleti. Za krave v drugi in tretji laktaciji lestvico razširimo na 94 in 95 točk, ko imajo zelo dobre lastnosti nog in vimena.

Tabela 1: Genetske korelacije nekaterih lastnosti z dolgoživostjo pri lisasti pasmi

Lastnost	Vrednost
Oblika/fundament	+ 0.20
Vime	+ 0.30
Izraženost skočnega sklepa	+ 0.15
Centralna vez	+ 0.22
Globina vimena	+ 0.26
Namestitev seskov	+ 0.14

1.1 Linearna ocena telesnih lastnosti pri lisasti pasmi

Slika 1: Telesne lastnosti pri lisasti pasmi

1. Višina križa (VK)
2. Omišičenost (Omiš.)
3. Dolžina križa (DK)
4. Kolčna grča

Kolčna širina (KŠ) = širina med kolčnima grčama

Dolžina hrbta (DH) (tudi dolžina trupa) (merimo pri kravah) = dolžina od vihra do namišljene črte med kolčnima grčama

Dolžina telesa (DT) (merimo le pri bikih) = dolžina hrbta + dolžina križa

5. Nagib križa (Nagib. kr.)
6. Globina telesa (GT)
7. Kot skočnega sklepa (Kot sk. skl.)
8. Izraženost skočnega sklepa (Izr. sk. skl.)
9. Biclji
10. Parklji
11. Dolžina vimena spredaj in pripetost vimena spredaj (Dolž. v. spr.)
12. Dolžina vimena zadaj (Dolž. v. zad.)
13. Višina mlečnega zrcala (pri LS pasmi jo ne ocenjujemo več)
14. Centralna vez (C. vez)
15. Dolžina seskov (Dolž. sesk.)
16. Namestitev prednjih seskov (Nam. spr. s.)
17. Namestitev zadnjih seskov in (Nam. zad. s.)
18. Položaj zadnjih seskov (P. zad. s.)
19. Debelina seskov (Deb. sesk.)

1.2 Seznam opazovanih linearnih lastnosti, napak in k njim pripadajočih okrajšav iz aplikacije Rindroid:

Tabela 2: Seznam opazovanih linearnih lastnosti, napak in k njim pripadajočih okrajšav iz aplikacije Rindroid

Lastnost/Napaka	Kratica
Višina križa	(VK)
Omišičenost	(Omiš.)
Dolžina križa	(DK)
Kolčna širina	(KŠ)
Dolžina hrbta	(DH)
Dolžina telesa	(DT)
Nagib križa	(Nagib. kr.)
Globina telesa	(GT)
Kot skočnega sklepa	(Kot sk. skl.)
Izraženost skočnega sklepa	(Izr. sk. skl.)
Bicljji	Bicljji
Parklji	Parklji
Dolžina vimena spredaj	(Dolž. v. spr.)
Dolžina vimena zadaj	(Dolž. v. zad.)
Centralna vez	(C. vez)
Dolžina seskov	(Dolž. sesk.)
Namestitev prednjih seskov	(Nam. pred. s.)
Namestitev zadnjih seskov	(Nam. zad. s.)
Čistost vimena	(Čistost vimena)
Položaj zadnjih seskov	(P. zad. s.)
Debelina seskov	(Deb. sesk.)
Barva glave	(Barva glave)
Barva telesa	(B. plašča)

Lise	Lise
Mirnost med molžo	(Mirnost med molžo)
Čistost vimena	(Čistost vimena)
Uleknjen hrbet	(Ulek. hrb.)
Vdolbina v predelu ledvic	(Vdolb. ledv.)
Strehast križ	(Streh. križ)
Ohlapno pleče	(Ohl. pleče)
Nepravilna prednja stoja	(Nepr. pr. st.)
Kravja stoja	(Kravja st.)
Zaviti parklji	(Zaviti p.)
Razprti parklji	(Razprti p.)
Edem vimena	(Edem)
Stopničasto vime	(Stopnič. v.)
Kratki seski zadaj	(Kratki s. zad.)
Lijakasti seski	(Lijakasti s.)
Nagib prednjih seskov navzven	(Nag. pr. s. navzv.)
Nagib prednjih seskov naprej	(Nagib pr. s. napr.)

Tabela 3: Opisi posameznih lastnosti in optimalne vrednosti glede na rejski cilj

lastnost	Meje	Opt. ocena	Delež ocene sklopa															
Višina križa			3/6															
Dolžina križa	kratka-dolga	9																
Dolžina hrbta (trupa)																		
Dolžina telesa			1/6															
Kolčna širina	ozka-široka	7	1/6															
Globina trupa	plitva-globoka	8	1/6															
Okvir (izračun)			6/6															
Omišičenost	Slabotna - polna	7 (5 – 8)	1															
Nagib križa	nadgrajen-pobit	5 (4 – 6)																
Kot skočnega sklepa	strm-sabljest	5 (4 – 6)	0,4															
Izr. skočnega sklepa	Zadebeljen - tanek	9 (7 – 9)	0,2															
Bicli	mehki-strmi	7 (5 – 7)	0,2															
Parklji	nizki-visoki	8 (7 – 9)	0,2															
Noge (izračun)			1,0															
Dolžina vimena spredaj	kratko-dolgo	8 (8 – 9)	0,06															
Dolžina vimena zadaj	kratko-dolgo	8 (8 – 9)	0,06															
Pripetost vimena spredaj	slaba-močna	7 (6 – 8)	0,14															
Dolžina seskov	kratki-dolgi	5 (4 – 6)	0,06															
Debelina seskov	tanki-debeli	5 (4 – 6)	0,06															
Namestitev prednjih seskov	navzven-navznoter	6 (5 – 6)	0,12															
Centralna vez	ni vidna-izražena	8 (7 – 8)	0,12															
Globina vimena	spuščeno-pripeto	8 (7 – 8)	0,24															
Namestitev zadnjih seskov	navzven-navznoter	6 (5 – 7)	0,08															
Usmerjenost (položaj zadnjih seskov	navzven-navznoter	6 (5 – 7)	0,06															
Vime (izračun)			1,0															

2. Okvir

Predlagana skupna ocena za okvir (Tabela 3) se izračuna na podlagi meritev: višine križa (dolžine telesa (dolžina hrbta + dolžina križa)), kolčne širine in globine telesa (Tabela 5), v razmerju 3: 1: 1: 1 ter laktacije v kateri se krava nahaja. To pomeni, da dobijo krave z enakimi merami različne ocene glede na laktacijo v kateri so ocenjene.

Napake, ki niso opredeljene kot glavne značilnosti, ocenimo glede na izraženost napake (manj izražena -1, bolj izražena -2) (Slika 22).

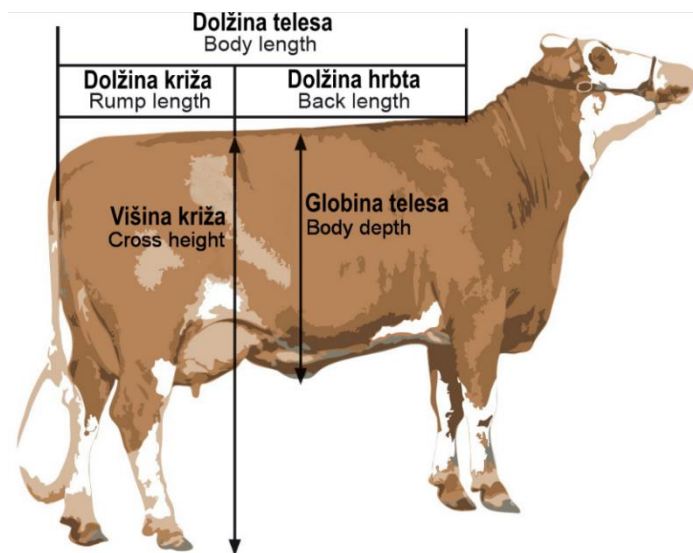
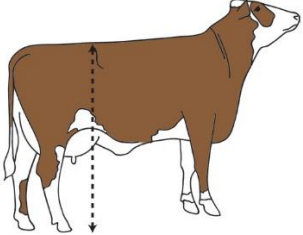
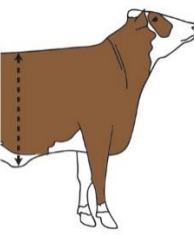
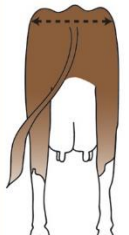
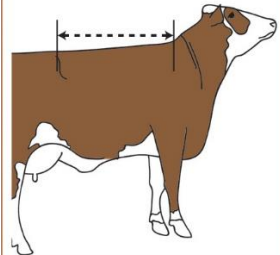
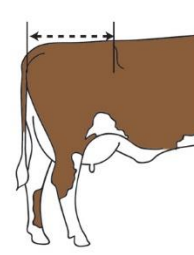

Tabela 4: Klasifikacija krav glede na skupno oceno za okvir

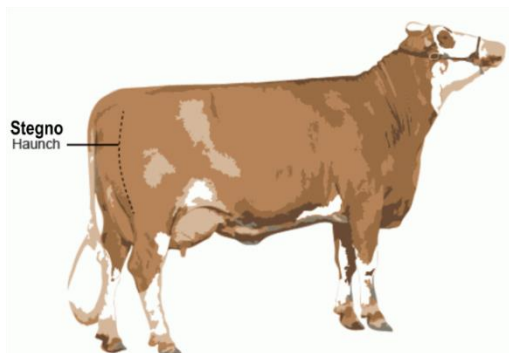
68 - 70 - 72	73 - 75 - 77	78 - 80 - 82	83 - 85 - 87	88 - 90 - 93
zelo majhna	majhna	povprečna	velika	zelo velika

Tabela 5: Posamezne meritve okvirja

		
<p>Višina križa (VK) – razdalja od tal do namišljene črte med kolčnima grčama v cm (120 – 170)</p>	<p>Globina telesa (GT) – razdalja med hrbtom in najglobljim delom telesa brez popka v cm (70 – 99)</p>	<p>Kolčna širina (KŠ) – razdalja zunanjih robov kolčnih kosti v cm (40 – 69)</p>
		<p>Napake, ki zmanjšajo oceno okvirja (manj izražena -1, bolj izražena -2 točke): ozke prsi, vdolbina v predelu ledvic, strehast križ, ozka sedna širina in uleknen hrbet so podrobneje opisane v poglavju Lista pomanjkljivosti.</p>
<p>Dolžina hrbta (DH)– razdalja od vihra do namišljene črte med kolčnimi kostmi v cm (70 – 99)</p>	<p>Dolžina križa (DK) – razdalja od začetka kolčnih kosti do konca sednih grč v cm (49 – 69)</p>	

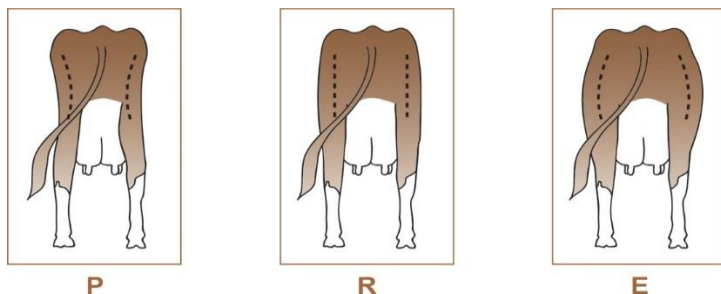

2.1 Omišičenost (Omiš.)

Slika 2: Pri ocenjevanju omišičenosti ocenjujemo omišičenost stegna

Ocenjujemo omišičenost stegen. Ocena je primerljiva z EUROP klasifikacijo ocenjevanja trupov na liniji klanja. Ocenjujemo v razponu od 68 do 93 točk (Tabela 6), povprečna ocena je 80 točk in ustreza razredu R oziroma oceni 5 v točkovanju od 1 do 9, z ravno do rahlo izbočeno obliko stegen (Slika 4).

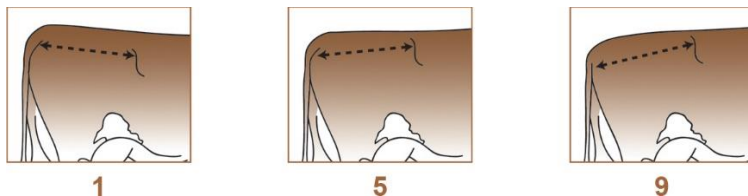
Slika 3: Prikaz različnih ocen omišičenosti glede na EUROP klasifikacijo

Tabela 6: Točkovanje omišičenosti stegna v primerjavi s klasifikacijo EUROP in ocenjevanja na skali od 1 do 9

Točkovanje	Ocena 1 do 9	EUROP	Opis oblike stegna
68 – 70	1	P	Zelo vbočeno
71 – 73	2	O-	Očitno vbočeno
74 – 76	3	O	Vbočeno
77 – 79	4	R-	Rahlo vbočeno
80	5	R	Naravnost
81 – 83	6	R+	Rahlo izbočeno
84 – 86	7	U	Izbočeno
87 – 89	8	U+	Jasno izbočeno
90 – 93	9	E	Zelo izbočeno

2.2 Nagib križa (Nagib kr.)

Ocenjuje se naklon med kolčno in sedno grčo. Močno nadgrajene živali dobijo oceno 1, živali z rahlo nagnjenim križem (4 cm) oceno 5 (željena ocena) in živali z močno pobitim križem oceno 9. Živali z ravnim križem dobijo oceno 3 (Slika 5) (Tabela 7).

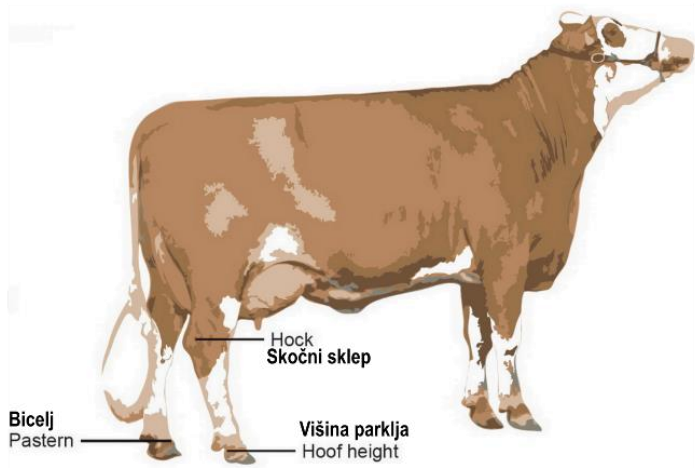

Slika 4: Nagib križa se ocenjuje z ocenami od 1 – močno nadgrajen do 9 – močno pobit križ

Tabela 7: Pri oceni nagiba križa si lahko pomagamo z meritvami razlike med sedno in kolčno grčo

Razlika med sedno in kolčno grčo	Ocena	Opis
>+3 cm	1	močno nadgrajen
+1 do +3 cm	2	
0 cm	3	raven
-1 do -3 cm	4	
-4 do -5 cm	5	rahlo nagnjen (željena vrednost)
-6 do -8 cm	6	
-9 do -12 to cm	7	pobit
-14 do -18 cm	8	
< -18 cm	9	močno pobit

3. Lastnosti nog

Slika 5: Lastnosti nog

Predlagana **skupna ocena lastnosti nog** (Slika 6) je sestavljena iz štirih posameznih lastnosti: **kot skočnega sklepa 40 %** (Slika 7), **izraženost skočnega sklepa 20 %** (Slika 8), **bicliji 20 %** (Slika 9) in **parklji 20 %** (Slika 10).

Napake, ki niso opredeljene kot glavne značilnosti: **ohlapno pleče, nepravilna prednja stoja, kravja stoja, razprti parklji in zviti parklji** (Slika 23, 25, 26), zmanjšajo predlagano oceno glede na izraženost napake (manj izražena -1, bolj izražena -2 točki). Maksimalni odbitek je do 4 točke.

Ocenjevalec lahko predlagano skupno oceno nog spremeni za +/-3 točke.

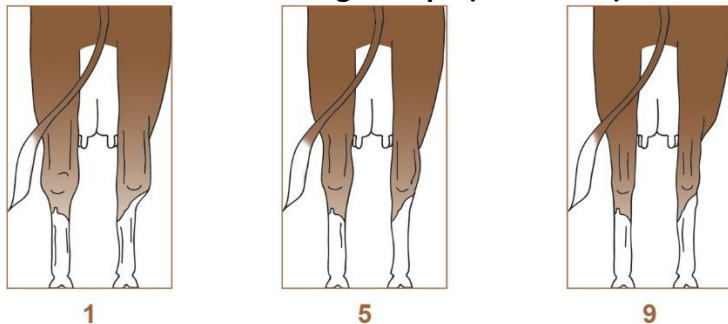
3.1 Skočni sklep (Kot sk. skl.)

Kot skočnega sklepa se ocenjuje gledano od strani na sprednji strani skočnega sklepa. Živali z zelo velikim kotom (160° – strma stoja) dobijo oceno 1, živali s kotom cca. $145-150^{\circ}$ oceno 5 in živali, ki imajo zelo majhen kot (134° – sabljasta stoja), dobijo oceno 9 (Slika 7).

Slika 6: Kot skočnega sklepa – 1 strma stoja, 5 povprečna (optimalna) stoja, 9 sabljasta stoja

3.2 Izraženost skočnega sklepa (Izr. sk. skl.)

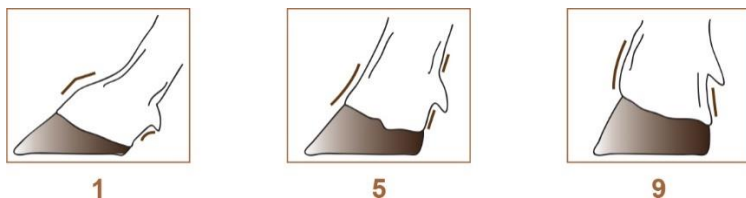

Slika 7: Izraženost skočnega sklepa – 1 zadebeljen, 5 povprečen, 9 zelo tanek (zaželen)

Izraženost skočnega sklepa ocenjujemo z vseh strani. Zadebeljen dobi oceno 1, zelo tanek 9, povprečen 5. Zaželen je zelo tanek skočni sklep; ocena 7 do 9 (Slika 8).

3.3 Bicliji

Ocenjujemo čvrstost bicljev. Ocene gredo od 1 – izjemno mehak do 9 – izjemno strm (naprej upognjen) bicelj (Slika 9). Pri srednji oceni 5 je bicelj elastičen, nekoliko mehkejši. Želen je čvrst trden bicelj z oceno do 7. Strm z oceno 8 ali več ni željen.

Slika 8: Bicliji z ocenami od 1 – izjemno mehak do 9 – izjemno strm, željena nadpovprečna ocena do 7

3.4 Parklji

Višino parklja ocenjujemo v petnem delu. Želeni so visoki parklji z oceno 8 (Slika 10). Pri ocenah si lahko pomagamo z merjenjem (Tabela 8).

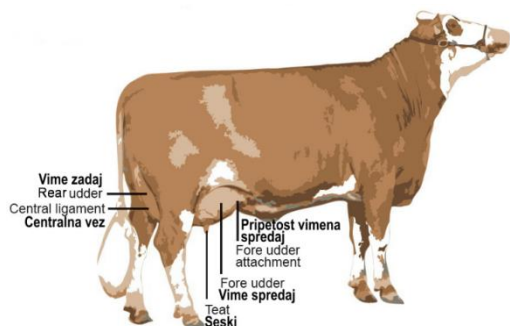
Slika 9: Višino parklja ocenjujemo v petnem delu, optimalna ocena je 8

Tabela 8: Pri ocenjevanju višine parklja si lahko pomagamo z merjenjem

Višina od tal do roba parklja	ocena
do 1,0 cm	1
1,5 cm	2
2,0 cm	3
2,5 cm	4
3,0 cm	5
3,5 cm	6
4,0 cm	7
4,5 cm	8
5,0 cm in več	9

4. Lastnosti vimena

Na izračun predlagane skupne ocene lastnosti vimena vpliva 10 posameznih lastnosti (Slika 11) (Tabela 9). Napake v lastnostih vimena, ki niso opredeljene kot glavne značilnosti, zmanjšajo predlagano oceno glede na izraženost napake (manj izražena -1, bolj izražena -2 točke) (Tabela 10) (Slika 24, 27). Skupni odbitek pri lastnostih vimena zaradi napak je do 5 točk. Ocenjevalec lahko predlagano skupno oceno vimena spremeni za +/-3 točke.

Slika 10: Ocenjevanje lastnosti vimena

Tabela 9: Lastnosti, ki vplivajo na izračun skupne ocene za lastnosti vimena

Lastnost	Odstotek
Dolžina vimena spredaj	6 %
Dolžina vimena zadaj	6 %
Centralna vez	12 %
Globina vimena	24 %
Pripetost vimena spredaj	14 %
Namestitev prednjih seskov	12 %
Namestitev zadnjih seskov	8 %
Položaj zadnjih seskov	6 %
Dolžina seskov	6 %
Debelina seskov	6 %

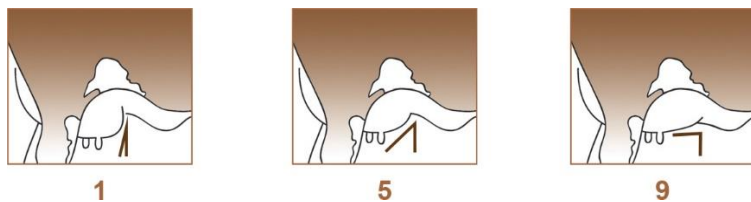
Tabela 10: Napake vimena, ki vplivajo na skupno oceno vimena

Stopničasto vime
Lijakasti seski
Edem vimena
Nagib prednjih seskov navzven
Ozek stranski razmak seskov
Nagib prednjih seskov naprej
Kratki seski zadaj

4.1 Pripetost vimena spredaj (Pripetost)

S pripetostjo vimena spredaj opisujemo kot med navidezno navpičnico in črto, ki ustreza nagibu sprednjega dela vimena (Slika 12). Manjši kot je kot, nižja je ocena in obratno (0 do 10° ocena 1, 80° do 90° ocena 9). Optimalna ocena je 7. V primeru precejšnjih razlik v pripetosti oz. povezanosti vimena pod trebuhom med levo in desno stranjo živali, vime ocenjujemo na slabši strani. To velja le, če je vime zdravo.

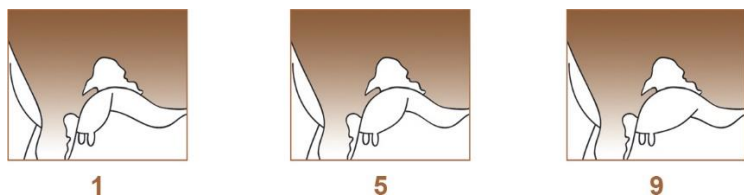

Slika 11: Pripetost vimena spredaj opisuje kot med navidezno navpičnico in črto, ki ustreza nagibu sprednjega dela vimena, pri optimalni oceni 7 je ta kot 60° do 70°

4.2 Dolžina vimena spredaj (Dolž. v. spr.)

Ocena dolžina vimena spredaj opisuje dolžino prednjega dela vimena od pripetosti v trebušno steno do prečnega razcepa vimena (Slika 13). Če ni mogoče videti prečnega razcepa vimena, se za merilno mesto uporabi sredina med sprednjim in zadnjim seskom. Optimalna ocena je 8 (8 do 9). Pri oceni si lahko pomagamo z meritvami (Tabela 11).

Slika 12: Ocena dolžine prednjega dela vimena od pripetosti v trebušno steno do prečnega razcepa vimena, optimalno je zelo dolgo vime (cca 26 cm) z oceno 8

Tabela 11: Pri oceni dolžine vimena spredaj si lahko pomagamo z meritvami od pripetosti vimena v trebušno steno do prečnega razcepa vimena

Vime spredaj	Dolžina	Ocena
Izjemno kratko	pod 13 cm	1
Zelo kratko	14 cm	2
Kratko	16 cm	3
Rahlo kratko	18 cm	4
Povprečno	20 cm	5
Malo daljše	22 cm	6
Dolgo	24 cm	7
Zelo dolgo	26 cm	8
Izjemno dolgo	več kot 27 cm	9

4.3 Dolžina vimena zadaj (Dolž. v. zad.)

Ocena dolžina vimena zadaj opisuje dolžino stegneničnega vimena od prečnega razcepa vimena, gledano od strani vzdolž vodoravne črte do konca vimena (Slika 14). Če ni mogoče videti prečnega razcepa vimena, se za merilno mesto uporabi sredina med sprednjim in zadnjim seskom (Slika 15). Optimalna ocena je 8. Pri oceni si lahko pomagamo z meritvami (Tabela 12).

1

5

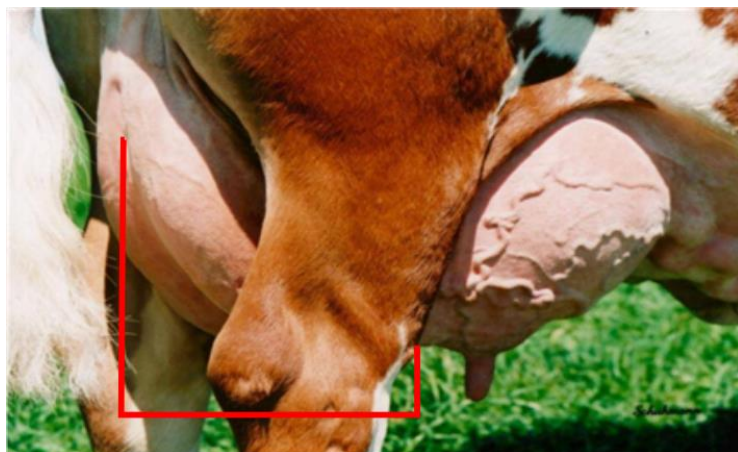

9

Slika 13: Optimalna ocena dolžine zadnjega dela vimena je 8 – zelo dolgo vime (cca 26 cm) na skali od 1 – izjemno kratko do 9 – izjemno dolgo

Tabela 12: Pri oceni dolžine vimena zadaj si lahko pomagamo z meritvami od prečnega razcepa vimena do konca vimena

Vime zadaj	Dolžina	Ocena
Izjemno kratko	pod 13 cm	1
Zelo kratko	14 cm	2
Kratko	16 cm	3
Rahlo kratko	18 cm	4
Povprečno	20 cm	5
Malo daljše	22 cm	6
Dolgo	24 cm	7
Zelo dolgo	26 cm	8
Izjemno dolgo	več kot 27 cm	9

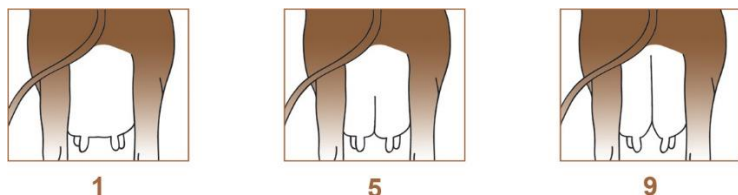
Slika 14: Ocena dolžina vimena zadaj opisuje dolžino stegneničnega vimena od prečnega razcepa vimena, gledano od strani vzdolž vodoravne črte do konca vimena

4.4 Centralna vez (C. Vez.)

Izraženost centralne vezi, ki deli vime po vertikali na dve polovici, ocenjujemo na osnovi globina centralne vezi, in njene višine, pri čemer je globina pomembnejša od višine (Tabela 13). Ocenjujemo jo od zadaj. Živali, ki nimajo opazne centralne vezi, dobijo oceno 1, tiste s povprečno izraženo 5 in živali z močno izraženo centralno vezjo dobijo oceno 9 (Slika 16).

Tabela 13: Izraženost centralne vezi ocenjujemo na osnovi njene globine in višine, pri čemer je globina pomembnejša od višine

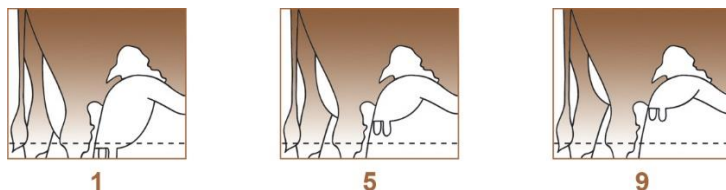
Ocena	Vdolbina		Izraženost navzgor
1	Prelomljena		
2	Ni vidna	= 0 cm	
3	Komajda vidna	< 1 cm	
4	Vidna	1-2 cm	
	komajda vidna	< 1 cm	Centralna vez s srednjo višino
5	Dobro vidna	2-3 cm	
	Vidna	1-2 cm	Centralna vez s srednjo višino
6	Dobro vidna	2-3 cm	Centralna vez s srednjo višino
7	Jasna	> 3 cm	Centralna vez do zgornje višine
8	Jasna	> 3 cm	Centralna vez visoko navzgor izražena
9	Jasna	> 3 cm	Centralna vez visoko navzgor močno izražena

Slika 15: Pri ocenjevanju centralne vezi je njena globina pomembnejša od višine, optimalna centralna vez (ocena 8) je jasna, globlja od 3 cm in izražena visoko navzgor

4.5 Globina vimena (Glob. vim.)

Ocenjujemo oziroma merimo razdaljo od najnižjega dela dna vimena do sredine skočnega sklepa (Slika 17). Vime, ki ima dno vimena pod skočnim sklepom dobi oceno 1 ali 2, na ravni skočnega sklepa 3, povprečna ocena je 5, zelo plitvo vime (> 15 cm nad skočnim sklepom) pa 9 (Tabela 14). Optimalna ocena je 8 (7 – 8), 12 do 14 cm nad skočnim sklepom.

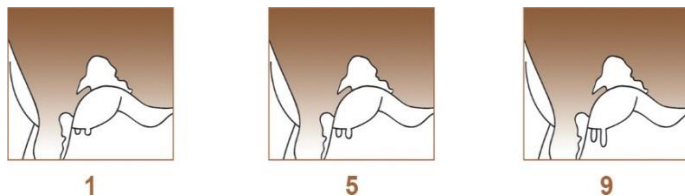
Slika 16: Pri ocenjevanju globine vimena ocenjujemo oziroma merimo razdaljo od najnižjega dela dna vimena do sredine skočnega sklepa, optimalno oceno 8 dobi vime, ki ima dno 12 do 14 cm nad skočnim sklepom

Tabela 14: Pri oceni globine vimena si lahko pomagamo z meritvami, vime, ki ima dno vimena pod skočnim sklepom dobi oceno 1 ali 2, zelo plitvo vime > 15 cm nad skočnim sklepom pa 9

Globina	Ocena
Manj kot - 6 cm	1
-2 do -5 cm	2
-1 do +1 cm	3
+2 do +3 cm	4
+4 do +5 cm	5
+6 do +8 cm	6
+9 do +11 cm	7
+12 do +14 cm	8
+15 in več cm	9

4.6 Dolžina seskov (Dolž. sesk.)

Merimo dolžine sprednjih seskih od dna vimena do konice seskov. Zelo kratki < 2 cm dolgi seski dobijo oceno 1, dolgi > 11 cm pa oceno 9 (Tabela 15). Optimalni so povprečni 5 cm dolgi seski z oceno 5 (Slika 18).

Slika 17: Merimo dolžine sprednjih seskov, povprečni 5 cm dolgi seski dobijo optimalno oceno 5

Tabela 15: Ocenjujemo dolžino prednjih seskov, pri tem si pomagamo z meritvami

Dolžina	Ocena
Manj kot 2 cm	1
2 cm	2
3 cm	3
4 cm	4
5 cm	5
6 cm	6
7-8 cm	7
9-11 cm	8
Več kot 11 cm	9

4.7 Debelina seskov (Deb. sesk.)

Merimo debelino prednjih seskov na mestu pripetosti seska na vime (Slika 19). Optimalni so povprečni 2,25 do 2,75 cm debeli seski, z oceno 5 (Tabela 16).

1

5

9

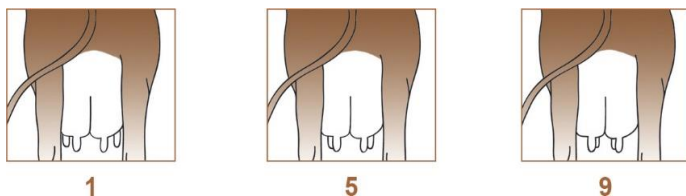
Slika 18: Ocenjujemo oziroma merimo debelino prednjih seskov na mestu pripetosti seska na vimenu, optimalni so povprečno debeli seski (2,25 – 2,75 cm) z oceno 5

Tabela 16: Pri oceni debeline seskov si lahko pomagamo z meritvijo debeline prednjega seska na mestu pripetosti na vime

Debelina	Ocena
Manj kot 1,50 cm	1
1,50 do 1,75 cm	2
1,75 do 2,00 cm	3
2,00 do 2,25 cm	4
2,25 do 2,75 cm	5
2,75 do 3,00 cm	6
3,00 do 3,75 cm	7
3,75 do 4,50 cm	8
4,50 cm in več	9

4.8 Namestitev prednjih seskov (Nam. spr. s.)

Z oceno namestitev prednjih seskov opisujemo njihovo namestitev glede na prednjo četrto vime. Ocene gredo od 1, ko sta prednja seska izrazito na zunanji strani četrti vimena, do 9, ko sta izrazito na notranji strani (Slika 20). Pri namestitvi na sredini je ocena 5, optimalna je namestitev rahlo navznoter (ocena 6).

Slika 19: Namestitev prednjih seskov glede na četrto vime ocenjujemo z ocenami od 1 – izrazito na zunanji strani, do 9 – izrazito na notranji strani četrti, pri namestitvi na sredini je ocena 5

4.9 Namestitev zadnjih seskov

Z oceno namestitev zadnjih seskov opisujemo njihovo namestitev glede na četrto vimena. Pri ocenjevanju gledamo žival od zadaj. Ocene gredo od 1, ko sta zadnja seska izrazito na zunanji strani četrte vimena, do 9, ko sta izrazito na notranji strani (Slika 21). Pri namestitvi na sredini je ocena 5, optimalna je namestitev rahlo navznoter (ocena 6).

Slika 20: Namestitev zadnjih seskov glede na četrto vimeno ocenjujemo z ocenami od 1 – izrazito na zunanji strani, do 9 – izrazito na notranji strani četrte, pri namestitvi na sredini je ocena 5

4.10 Položaj zadnjih seskov (P. zad. s.)

Z oceno nagiba zadnjih seskov opisujemo njihov nagib glede na navpičnico. Pri ocenjevanju gledamo žival od zadaj. Ocene gredo od 1, ko sta zadnja seska usmerjena izrazito navzven, do 9, ko sta usmerjena izrazito navznoter (Slika 24, 30). Pri navpičnem sesku je ocena 5, optimalna usmeritev je rahlo navznoter z oceno 6.

4.11 Čistost vimena (Čistost vimena)

Pri čistosti vimena opisujemo prisotnost in stopnjo razvitosti dodatnih seskov (Tabela 17). Zaželeno je čisto vime, brez nastavkov za dodatne seske.

Tabela 17: Ocene za čistost vimena opisujejo prisotnost in razvitost dodatnih seskov

Opis	Ocena
Fistula	1
Prisesek	2
Aktivni pasesek	3
Medsesek	4
Nastavek medseska	5
Velik pasesek	6
Majhen pasesek	7
Nastavek paseska	8
Čisto vime	9

5. Opis barve

5.1 Barva glave

Ocenjevanje po sistemu FleckScore omogoča tudi opisovanje barve (Tabela 18). Trenutno to ni obvezna ocena.

Tabela 18: Barva glave

Bela glava	0
Enostranska obarvanost okoli oči	1
Obojestranska obarvanost okoli oči	2
Rdeča glava	3

5.2 Barva trupa (B. plašča)

Tabela 19: Barva telesa

Temno rdeča	1
Rdeča	2
Temno rumena	3
Rumena	4

5.3 Lise

Tabela 20: Lise

Skoraj brez belih lis	1
Bele in barvne lise	2
Nekaj lis	3
Veliko majhnih lis	4
Prevladujoča bela barva	5

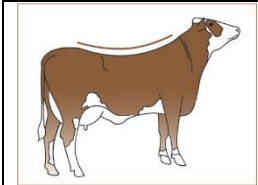
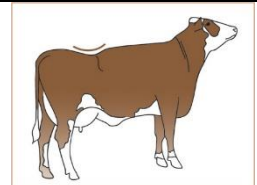
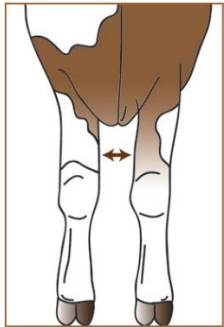

6. Mirnost med molžo (Mirnost med molžo)

Tabela 21: Obnašanje med molžo je za rejce zelo pomembna lastnost

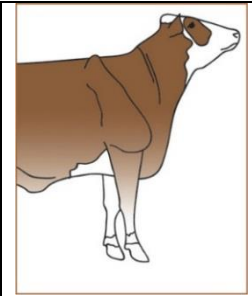
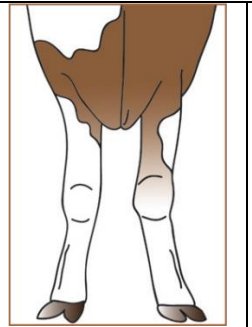
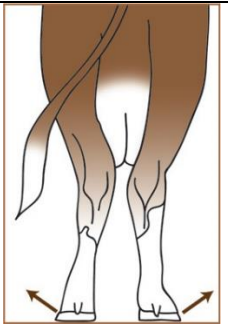

Zelo mirna	4
Mirna, neopazna	5
Rahlo nemirna	6
Nemirna	7

7. Lista pomanjkljivosti (napak)

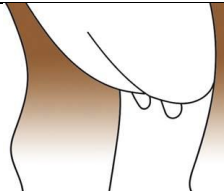

Manj izražene napake ocenimo z -1, močnejše izražene pa z -2. Ocena -2 za napake vimena in nog pomeni -2 točki v skupni oceni lastnosti vimena ali nog. Maksimalni odbitek pri lastnostih vimena zaradi napak znaša do 5 točk ter pri lastnosti nog do 4 točke (Slika 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30).

		
Uleknjen hrbet (Ulek. hrb.)	Vdolbina v predelu ledvic (Vdolb. led.)	
		
Ozka sedna širina (Ozka sed. š.)	Strehast križ (Streh. Križ)	

Slika 21: Napake okvirja

		
Ohlapno pleče (Ohl. pleče)	Nepravilna prednja stoja (Nepr. pr. st.)	Kravja stoja (Kravja st.)
		
Zaviti parklji (Spodv. p.)	Razprti parklji (Razprti p.)	

Slika 22: Napake nog

		
Edem vimena (Edem)	Stopničasto vime (Stopnič. v.)	Kratki seski zadaj (Kratki s. zad.)
		
Lijakasti seski (Lijakasti s.)	Nagib prednjih seskov navzven (nagib pr. s. nav- zv.)	Nagib prednjih seskov naprej (Nagib pr. s. napr.)

Slika 23: Napake vimena

8. Praktični primeri ocen

Slika 24: Ohlapno pleče (-2)

Slika 25: Razprti parklji (-2)

Slika 26: Edem vimena (-1)

Slika 27: Stopničasto vime (-1)

Slika 28: Lijakasti seski (-1)

Slika 29: Nagib prednjih seskov navzven (-2) in naprej (-1), lijakasti seski (-2)

9. Povzetek ocenjevanja po sistemu FleckScore

Ocenjevanje živali je pomembno iz dveh vidikov: za napovedi plemenskih vrednosti (genomskih in klasičnih) za očete in ocenjene živali. Rejci z ocenjevanjem dobijo objektivno oceno posamezne živali in ocenjene plemenske vrednosti za posamezne lastnosti. S tem imajo lažji in boljši pregled v čredi. To je tudi osnova za načrtno osemenjevanje plemenic s primernimi biki in odbiro živali za pleme.

Z ocenjevanjem lisastih živali po sistemu FleckScore želimo čim prej prepoznati in opisati značilnosti zunanosti, ki vplivajo na dolgoživost in zagotoviti podatke za oceno plemenske vrednosti za lastnosti zunanosti. Triindvajset posameznih lastnosti, vključno s čistostjo vimena, se izmeri ali opiše na lestvici od 1 do 9 od ene biološke skrajnosti do druge.

Skupne ocene se izračunajo glede na laktacijo. Prikazane so na dvomestni lestvici od 68 do 93 točk za prvesnice, z možnostjo dviga lestvice navzgor za krave z več laktacijami. Povprečje v populaciji ustreza približno 80 točkam za vsako glavno značilnost. Običajno se navajajo skupne ocene za okvir, omišičenost, lastnosti nog ter lastnosti vimena. Razen za omišičenost se ocene izračunajo elektronsko na podlagi posameznih ocen. Vrednotenje temelji na znanstvenih študijah za optimizacijo življenjske dobe.

Ocenjevanje po sistemu FleckScore zagotavlja ocene zunanosti, ki opisujejo odstopanje od povprečja populacije. Z upoštevanjem laktacije v kateri se krave nahajajo se upošteva tudi fizični razvoj krav.

10. Vodnik po mobilni aplikaciji Rindroid

10.1 Priprava excelove datoteke s seznamom živali za ocenitev.

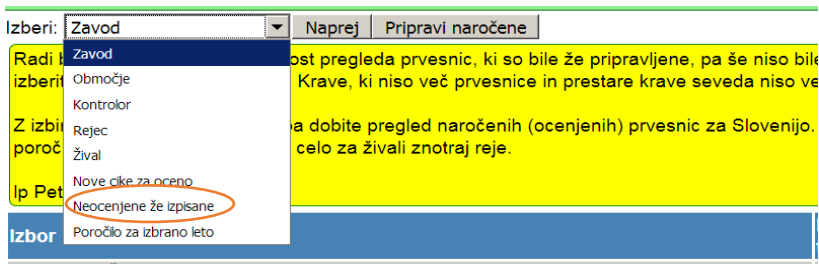
Pomembno!

Za izvoz podatkov prvesnic morajo biti le te predhodno naročene na ocenjevanje!

1. Na spletni strani **GOVEDO.SI** sledite sledečemu redosledu povezav:

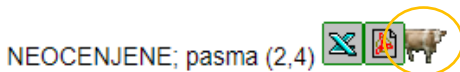
CPZ Govedo > Uporabnik XY > Aplikacija Govedo > Ocenjevanje živali > Naročanje ocenjevalnih listov

2. V iskalnem polju izberete kategorijo **“Neocenjene že izpisane”** ter izberete možnost **NAPREJ**.

Slika 30: Priprava excelove razpredelnice živali

3. **V iskalnik vnesete pristojen zavod in pasmo živali (NAPREJ) ter datum telitve** (npr.: 01012022). Iskalnik vam pripravi seznam neocenjenih prvesnic katerega lahko na telefon prenesete v treh različicah (excel, pdf, excel v rindroid zapisu). **Izberete excel v rindroid zapisu** (ikona s kravo, Slika 32).

Slika 31: Različice formatov seznama izpisanih živali

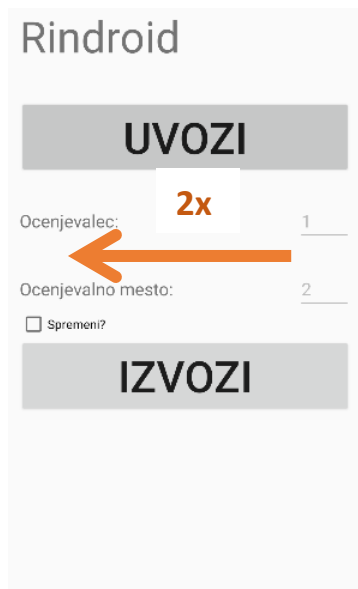
Opomba: Naj bo vnesen datum telitev dovolj pomaknjen nazaj, da bodo vključene vse že izpisane živali, ki so še aktivne a neocenjene.

10.2 Namestitev aplikacije in uvoz excelove razpredelnice živali

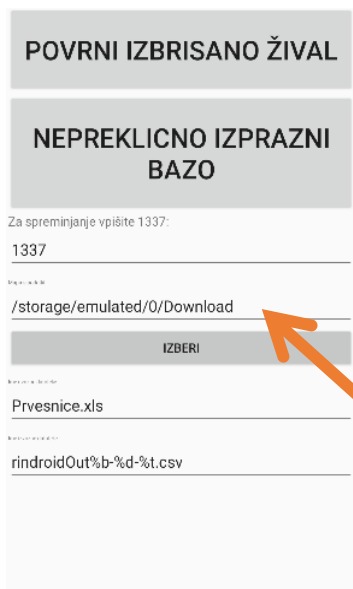
1. Na telefon si namestite datoteko **rindroid_release.apk**. Ob pričetku nameščanja aplikacije **potrdite pojavno okno, da dovolite nameščanje aplikacij neznanih razvijalcev**.
2. Ob zaključeni namestitvi aplikaciji dodelite dovoljenje dostopa do shrambe:

Nastavitve > Aplikacije > Rindroid >Dovoljenja

3. Na prvi prikazni strani aplikacije **vnesete številko ocenjevalca**. Polje »Območje ocenjevanja« pustite prazno.
4. V aplikaciji se **z drsnim gibom v levo (2x) prestavite v zavihek ADMIN**.

Slika 32: Prva prikazna stran v aplikaciji

Slika 33: Določitev mesta dostopa do podatkov - ADMIN

5. V prvo vrstico »Za spreminjanje vpišite 1337« **vnesete administratorsko geslo 1337** in **pogledate, kam vodi pot za shranjevanje** datotek (kam je telefon shranil excel datoteko, ki ste jo prenesli iz govedo.si).

Primer: /storage/emulated/0/Download

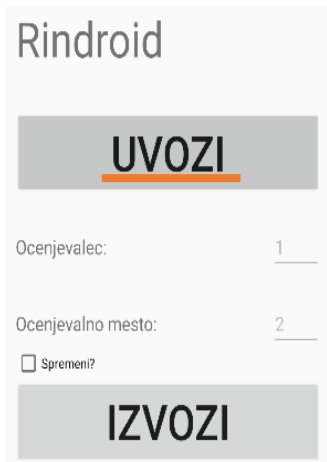
Opomba: Če aplikacija javi napako oz. ne poznate točne poti do lokacije datoteke:

V prenosih, kjer se nahaja razpredelnica pridržite na excel datoteko, da se prikažejo dodatne možnosti (deljenje z drugimi, brisanje datoteke ali razdelek (»...« tri pike)), kjer najdete možnost **Podrobnosti**. Izpiše se vam eksakten zapis poti do lokacije shranjene datoteke, ki ga morate prepisati v aplikacijo.

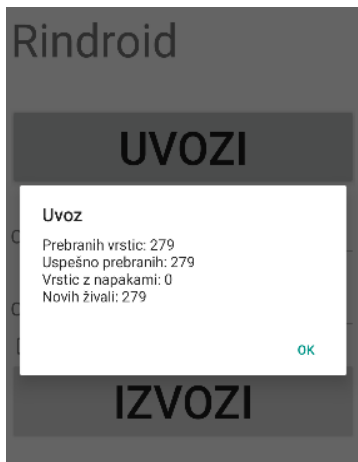
6. **Zapisano ime uvozne datoteke mora biti identično imenu iz spleta prenesene excelove datoteke (»Prvesnice.xls«). V tretji vrstici** administratornega zavihka po potrebi popravite ime excelove uvozne datoteke, če se 100 % ne ujema.

Opomba: **Bodite pozorni na velike začetnice in končnico uvozne datoteke (Prvesnice.xls).** Ime izvozne datoteke pustite takšno kot ga predlaga aplikacija sama.

7. **Vrnete se na prvo prikazno stran aplikacije in uvozite excelovo datoteko.**

Slika 34: Uvoz excelove preglednice

Slika 35: Potrditev uspešnega uvoza

8. **Z drsnim gibom v levo prispete do seznama vseh zabeleženih rej,** kjer lahko izbirate med posameznimi rejci in živalmi v čredah.

9. **V primeru da želite pri rejcu dodati novo žival** na seznam ocenjevanja **pritisnite gumb »Nova žival«** in pod rubriko Rasse (pasma) **vnesete šifro »11«.**

OPOZORILO!

Vnos ušesne številke – ID živali je v dva polja:

- v **DESNO** polje vnesete **zadnjih 8 cifer** številke živali (pri slovenskih živalih vključno s kontrolno cifro na prvem mestu);
- v **LEVO** polje vnesete **7-mestno oznako**, ki vsebuje: »**vodilne ničle**« (številko je odvisno od dolžine originalne identifikacijske oznake), **dvočrkovno kodo države** in **manjkajoče cifre**, ki niso vpisane v desno oznako

Primeri:

- SI01234567 → 0000SI 01234567
- AT123456789 → 0000AT1 23456789

SI0123400001234	
Ušesna št.	<u>0000SI</u> <u>01234567</u>
Hlevska št.	
Pasma 11	Laktacija <u>1</u>
Ime	<u>Liza</u>
Dat.roj.	-- IZBERI
Datum.tel.	-- IZBERI
Oče	<u>121714 Rambo</u>
Mati	<u>Greta</u> <u>1069</u>
KM	<u>24.9</u> <u>3.44</u> <u>3.16</u>

Slika 36: Ročni vnos živali na seznam za ocenjevanje

10. Pričnete z vnašanjem meritev in ocen lastnosti zunanosti. Okrajšave in redosled lastnosti je pojasnjen v nadaljnjih korakih.

00000SI12345678		LITIJA
Neocenjena: _____		
Ur po molži: _____ 9:16		
1) Barva glave: _____	2) Barva plašča: _____	
3) Lise: _____		
4) VK cm _____	5) DH cm _____	
6) DK cm _____	7) KŠ cm _____	
8) GT cm _____	9) OKVIR _____	
10) OMIŠIČENOST _____	121714 REMEK	

Slika 37: Opazovane lastnosti prve ocenjevalne strani, obrazložitev okrajšav je v Tabeli 22

00000SI25019142		LITIJA	
11) Dolž. v. spr.	24)	Stopnič. v.	
12) Pripetost	25)	Lijakasti.s.	
13) Nam.pred.s.	26)	Nag. pr. s. navzv.	
14) Dolž.sesk.	27)	Nag. pr. s. napr.	
15) Deb.sesk.	28)	Edem	
16) Glob.v.	29)	Kratki s. zad.	
17) Dolž. v. zad.			
18) C.vez	19)	Nam.zad.s.	
20) P. zad. s.	21)	Razmik zad.s.	
22) Vime izr.	23)	VIME	

Slika 38: Opazovane lastnosti druge ocenjevalne strani, obrazložitev okrajšav je v Tabeli 22

LAVA		00000SI65019124	
30) Čistost vimena 1			
Čistost vimena 2			
Čistost vimena 3			
31) Mirnost med molžo			

Slika 39: Opazovane lastnosti tretje ocenjevalne strani, obrazložitev okrajšav je v Tabeli 22

00000SI25019142		LITJA	
32) Nagib kr.	___	39) Streh.križ	___
33) Kot.sk.skl.	___	40) Vdolb. ledv.	___
34) Izr.sk.skl.	___	41) Ulek.hrb.	___
35) Biclji	___	42) Nepr.pr.st.	___
36) Parklji	___	43) Ohl.pleče	___
		44) Kravja st.	___
37) NOGE	___	45) Zviti p.	___
38) Noge izr.	---	46) Razprti p.	___

Slika 40: Opazovane lastnosti četrte ocenjevalne strani, obrazložitev okrajšav je v Tabeli 22

00000SI05065365		LIPA
OKVIR	---	
OMIŠIČENOST	---	
NOGE	---	
VIME	78	
Skupno	---	
Čistost vimena	---	
<input type="button" value="OK"/>		
Črtna koda	<input type="text"/> <input type="button" value="BRANJE"/>	

Slika 41: Opazovane lastnosti pete ocenjevalne strani, obrazložitev okrajšav je v Tabeli 22

Tabela 22: Seznam opazovanih linearnih lastnosti, napak in k njim pripadajočih okrajšav iz aplikacije Rindroid

	Lastnost/Napaka	Okrajšava	Razlaga lastnosti
	Prva ocenjevalna stran		
1	Barva glave	Barva glave	Str. 34
2	Barva plašča	Barva plašča	Str. 34
3	Lise	Lise	Str. 35
4	Višina križa	VK	Str. 16
5	Dolžina hrbta	DH	Str. 16
6	Dolžina križa	DK	Str. 16
7	Kolčna širina	KŠ	Str. 16
8	Globina telesa	GT	Str. 16
9	Skupna ocena okvirja	OKVIR	Str. 16
10	Omišičenost	OMIŠIČENOST	Str. 17
	Druga ocenjevalna stran		
11	Dolžina vimena spredaj	Dolž. v. spr.	Str. 25
12	Prijetost vimena spredaj	Prijetost	Str. 24
13	Namestitev sprednjih seskov	Nam. spr. s.	Str. 32
14	Dolžina seskov	Dolž. sesk	Str. 30
15	Debelina seskov	Deb. sesk.	Str. 31
16	Globina vimena	Glob. v.	Str. 29
17	Dolžina vimena zadaj	Dolž. v. zad.	Str. 26
18	Centralna vez	C. vez	Str. 28
19	Namestitev zadnjih seskov	Nam. zad. s.	Str. 33
20	Položaj zadnjih seskov	P. zad. s.	Str. 33
21	Razmik med seski zadaj	Razmik s. zad.	Str. 33
22	Izračun skupne ocene vimena	Vime izr.	Str. 24
23	Skupna ocena vimena	VIME	Str. 24

	Napake vimena		
24	Stopničasto vime	Stopnič. v.	Str. 24
25	Lijakasti seski	Lijakasti s.	Str. 24
26	Nagib prednjih seskov navzven	Nagib pr. s. navz.	Str. 24
27	Nagib prednjih seskov naprej	Nagib pr. s. napr.	Str. 24
28	Edem vimena	Edem	Str. 24
29	Kratki seski zadaj	Kratki s. zad.	Str. 24
	Tretja ocenjevalna stran		
30	Čistost vimena	Čistost	Str. 33
31	Mirnost med molžo	Mir. med m.	Str. 35
	Četrta ocenjevalna stran		
32	Nagib križa	Nagib. kr.	Str. 18
33	Kot skočnega sklepa	Kot sk. skl.	Str. 20
34	Izraženost skočnega sklepa	Izr. sk. skl.	Str. 21
35	Bicljji	Bicljji	Str. 21
36	Parklji	Parklji	Str. 22
37	Skupna ocena nog	NOGE	Str. 19
38	Izračun skupne ocene nog	Noge izr.	Str. 19
	Napake trupa/nog		Str. 35
39	Strehast križ	Streh. križ	Str. 35
40	Vdolbina v predelu ledvic	Vdolb. led.	Str. 35
41	Uleknjen hrbet	Ulek. hrb.	Str. 35
42	Nepravilna prednja stoja	Nepr. pr. st.	Str. 35
43	Ohlapno pleče	Ohl. pleče	Str. 35
44	Kravja stoja	Kravja st.	Str. 35
45	Zaviti parklji	Spodv. p.	Str. 35
46	Razprti parklji	Razprti p.	Str. 35

	Peta ocenjavaľna stran		
	Skupna ocena okvirja	OKVIR	
	Skupna ocena omiřiřenosti	OMIřIřENOST	
	Skupna ocena nog	NOGE	
	Skupna ocena vimena	VIME	
	Izrařun skupne ocene	SKUPNO	
	Ocena řistosti vimena	řISTOST VIMENA	